

Abonamente

Parohii cl. I	450 Lei
" cl. II	400 Lei
" cl. III	350 Lei
Sub clasă	300 Lei
Particulari	200 Lei

MANUSCRISURILE SE TRIMIT PE ADRESA
CONSILIULUI PAROHIAL, SECȚIA CULTURALĂ

EPISCOPIA CARANSEBESULUI
CONT. C. E. C. NR. 89678

Publicații

Concure protopopiate . . .	1000 Lei
" parohii cl. I	600 Lei
" " " II	500 Lei
" " " III	400 Lei
Diferite publicații cm. □ . . .	4 Lei

Spre zări de lumină

Lumii veacului nostru i-a fost dat — în recentul cataclism mondial — să fie martoră și complice la unul din cele mai dureroase procese de destrămare fizică și morală din ultimul timp.

Cu toate că de atunci s'au scurs câțiva ani și pământul a încetat să mai fie răscolit și sfârtecat de arniele ucigătoare, omenirea continuă să răsbată cu greu și neputincioasă printre valuri și stânci misterioase în căutarea unui liman cu orizonturi mai senine.

Nici un om de bună credință nu se poate îndoi că în mijlocul acestor epocale prefaceri, când se răstoarnă veacuri de istorie pentru ca să se clădească temelii de lume nouă, Biserica lui Hristos nu are un cuvânt hotărâtor care să aducă o împlinire atât de necesară actualelor nevoi de orientare.

Biserica creștină nu se poate simți străină și nu poate asista indiferentă în vârtejul frământărilor vremii, pentru că noua ordine socială care se preconizează să fie data societății umane nu este altceva decât aplicarea consecventă a vechilor și esențialelor postulate creștine. Participarea Bisericii la încheierea și conturarea chipului societății de mâine e indispensabilă, pentru că ea a fost cea dintâi care a luptat pentru dreptatea celor nedreptățiți, pentru hrana celor înfomețați, pentru răsplata celor exploatați și pentru luminarea celor ținuți în întuneric.

În drumul ascenziunii spre mai bine omenirea va trebui să caute și să găsească sprijinul în primul rând în Biserică, care a fost și va rămâne și în viitor, cel mai puternic regulator al vieții omenești. Acet drum al omenirii spre un orizont mai bun va fi considerabil ușurat dacă Biserica va fi

secondată de așezământul de obștească promovare al culturii și luminii: școala.

Între Biserică, care e cea mai autentică îndrumătoare spre idealul de viață superioară și între fiica ei școala, care a căutat să sprijine strădaniile celei dintâi, s'a făurit dintru început o sudură organică

Aceste două instituțiuni cari ne înalță mintea pe aripile sufletului, au ținut să îndepărteze pe om de la orizontul strâmt al preocupărilor cotidiene și l-au chemat către alte preocupări de ordin superior, deasupra vremelniceii umane.

Corespondentele acestor instituțiuni, credința și cultura, pun la fel în centrul preocupărilor lor ridicaarea și înobilarea ființei umane.

Cultura sub toate aspectele ei de manifestare primește putere de supraviețuire numai alături de creștinism. Începutul creștinismului însemnează începutul unei noi culturi.

La umbra altarelor s'a născut cultura. Sau cum se exprimă atât de plastic cunoscutul gânditor rus *N. Berdiaeff*: *Cultura e legată de cult.*

Putem afirma deci că prin credință omul coboară cerul pe pământ și prin cultură ridică pământul spre cer.

Omul ca și societatea umană fiind în posesiunea acestor două comori știe de unde vine și încotro merge. Omenirea având la îndemână aceste comori, nu-i rămâne decât să le folosească punându-le în slujba progresului și binelui obștesc. Acestea deținând rolul cel mai important pentru realizarea primenirii morale și sociale.

Stă în firea omului ca să tindă neîncetat spre mai bine, spre desăvârșire, această lume nouă, mai bună, mai cinstită, mai dreaptă se poate înfăptui cu elemente modelate sufletește la vatra de lumină a celui mai desăvârșit Pedagog: Iisus Hristos.

Invățătura lui Hristos nu poate fi nici depășită de vremuri nici înlocuită, căci El nu e numai un reformator, El nu e numai un vizionar al vremurilor viitoare. El e mai mult decât toate acestea, El e izvorul întregii existențe, fără El nu va fi înfrățite, nici dreptate nici rânduială în lume.

Să făurim deci prin credință și cultură caractere desăvârșite cu care să începem temeluirea lumii noi.

Pr. Prof. Virgil Turcan

Limitele perioadei patristice

Știința istoriei cunoaște multe încercări de periodizare, adică de împărțire a vieții omenirii în evuri și epoci.¹⁾ Deși se recunoaște mereu zădărnicia acestor întreprinderi — deoarece „în istorie orice inciziune (coupure) este nefirească“ după expresia lui Henri Berr²⁾ — totuși ele au o oarecare necesitate, metodologică mai ales, chiar dacă sunt socotite „un pur exercițiu școlastic, sau un joc al spiritului“.³⁾ Spre a putea fi studiată și înțeleasă „istoria se cere împărțită în anumite complexe bine determinate de evenimente“.⁴⁾ Așa cum a fost divizată și istoria creștinismului. Dacă pentru faptele politice a fost adoptată un fel de periodizare, apoi alta sa aplicat literaturii, deși între dănsese există, sau mai bine zis ar trebui să fie, relații de strictă reciprocitate și determinare. În acest sens, Apusul ca și Răsăritul încep printr'o epocă apotolică, urmată îndeaproape de una post-apotolică, și apoi una patristică, care se socotește de obicei a se întinde la cei de limbă latină până la Grigorie cel Mare

1. Cf. Dr. Milan Šesan, periodizarea în Istoria bisericească universală. Studiu introductiv, Cernăuți, 1939, 69 pp.; Idem. Periodizarea istorică, în: Altarul Banatului, Caransebeș, An. III, Nr. 1—6, Ian.—Iunie, 1946, pp. 1—11.

2. H. Berr, Introducere la: F. Lot, La Fin du monde antique et le debut du Moyen-Âge, Paris, 1927, p. XX.

3. I. Huizinga, Wege der Kulturgeschichte, München, 1930, pp. 66—73; cf. N. Iorga, Zădărnicia împărțirilor obișnuite ale istoriei universale, în: Neamul Românesc, din 12 Nov. 1932.

4. M. Šesan, Periodizarea în Ist. bis. univ. p. 22.

(604), iar la Greci până la moartea lui Ioan Damaschin (aproximativ 749)⁵⁾ Aceste limite care pentru unii iau un caracter de excesivă fixitate, neadmițându-se depășirea unui an măcar,⁶⁾ sunt prea puțin valabile. Precum nu poți încadra viața în ziduri chinezești, cu atât mai mult nu poate fi făcut acest lucru cu o perioadă istorică și, în special una de istorie literară.

E adevărat, după Grigorie și Damaschin nu mai apar scriitori atât de celebri, cari să creeze sau cari să se ridice la înălțimea de cugetare a celor de dinaintea lor. Marele teolog din Nazianz a putut spune cu fermitate: „...cercetez din punct de vedere filosofic lumea sau lumile, materia, sufletul, ființele raționale mai bune ori mai rele, învierea, judecata, patimile lui Hristos; izbutind să le lămuresc nu va fi fără folos, iar greșind nu e nici un pericol“.⁷⁾ Dar această libertate — pe care n'o înțeleg cei cari vorbesc prea mult despre o așa zisă „intoleranță dogmatică“ — n'o vom mai întâlni în urmă. Se vor interpreta cu osebite cele ce au fost spuse deja ori se vor relua idei încă de mult desbătute.

Damaschin chiar a recunoscut: „din parte-mi, eu nu voesc să spun nimic nou — *ἐγὼ τοιγαροῦ ἐμὸν οὐδέ*“.⁸⁾

Totuși în urma lui Grigorie cel Mare mai întâlnim în Apus pe un Isidor de Sevilla, iar după Ioan Damaschin în Răsărit pe un Fotie, Simeon Noul Teolog, Nicolae Gabasila, Grigorie Palama... Și cu toate că drumul pe care merg ei este cel indicat de înaintași, sunt totuși sistematizatori nu lipsiți de originalitate. Ne gândim în special la Fotie și, dacă n'ar fi prea îndepărtat, și la Palama. Problema relațiilor dintre persoanele St. Treimi discutată de primul în cadrul disputei Filioque, ori încercările celui de al doilea de a defini

5. Aceasta e o împărțire acceptată de majoritatea patrologilor; cf. J. Tixeront, Précis de patrologie, 12-e éd., Paris, 1934, p. 1.

6. Vezi Dr. Petru Rezuș, Tradiția dogmatică ortodoxă, Caransebeș, 1939, p. 206: „după noi cu sinodul al VII-lea ecumenic se închid hotarele patristicei...“

7. Grigorie de Nazianz, Discursul I teologic, X, (Migne, P. G. XXXVI, col. 25) cf. D. S. Balanos, Noua teologie ortodoxă în raport cu teologia patristică și cu concepțiile și metodele mai noi, în: Anuarul științific al Facultății de Teologie, pe an. 1936—1937, Athena, 1937 pp. 122—129.

8. Ioan Damaschin, Dialectica, I, (Migne, P. G. XCIV, col. 525, 533) cf. Demetrios Balanos, Die Geschichte der griechischen Kirchlichen Literatur, in der Ekklesia, Eine Sammlung von selbstarstellungen der christlichen Kirchen, hrsg. von Friedr. Siegmund-Schultze, Bd. X, 5 Lieferung des Gesamtwerkes, 1939, p. 40.

esența sf. Har, reprezintă pietre de hotar în dezvoltarea gândirii creștine.

Așa dar, perioada patristică nu se termină brusc cu anii 604 ori 749, sau chiar 787, ci continuă și după aceea, mai mult sau mai puțin timp, după cum e dispus să aprecieze fiecare cercetător. O perioadă de jumătate secol, ori chiar un secol, trebuie însă presupusă, mai ales în urma faptului că începutul epocii următoare, adică a Evului Mediu, este marcat în Apus de evenimente ca dislocarea imperiului carolingian, dezvoltarea feudalității, formarea progresivă a marilor naționalități și separarea Bisericii ortodoxe de cea romano-catolică, toate petrecute în sec. VIII—IX,⁹⁾ și pentru că în Răsărit sinodul din 842 pecetluiește triumful dreptei credințe asupra tuturor ereziilor, în general anatematizate la conciliile ecumenice anterioare și, rezolvă neliniștitoarea problemă a icoanelor, care ascunde în dosul ei nu atât o chestiune de cult cât una de profundă teologie și antropologie în același timp.

Judecând astfel lucrurile, patrologul are fericirea de a nu întrelăsa în studii pe cari le întreprinde, nici opera unui savant de talia lui Fotie, sau a altora, nici o floră literară atât de curioasă ca aceea pe care o prezintă scrisul apusean de după papa Grigorie.

Diacon N. Corneanu

Aspecte ale vieții omenești în raport cu știința și credința

(Continuare)

Creștinismul în integritatea lui și indeosebi ortodoxismul, ca păstrător în toată primitivitatea lui, al sanctuarelor în care Christ al omenirii și Fu al Dumnezeirii s'a dăruit pe sine prin pătimire, prin răstignire pe cruce și prin moarte la înviere, pentru mântuirea omului, pentru pace și bună învoire între oameni pe pământ, a trecut în decursul existenței sale prin tragice încercări: dela martirajul primilor creștini, aruncați drept carne de sfășiere pentru fiarele inflămnzite, spre desfătarea prigonitorilor creștinătății, dela persecuțiile în masă a celor ce credeau într'unul singur Dumnezeu arși de vii în flăcări de ruguri jertfelnice, pe timpul împăraților romani, spre plăcerea sadică a unui Nerone, până la păgânismul

turcesc de mai târziu, revărsat ca un puhoiu peste creștinismul apusean sau răsăritean al Europei, în care s'au dat lupte pe viață și pe moarte între întunerecul păgân și între lumina creștinismului, din care biruitoare a leșit jertfa adusă de creștinătate, de ortodoxismul răsăritean și de ortodoxismul nostru împământenit și impletit cu cea mai curată iubire de glie și de neam, precum atât de bine i-a spus lui Baiazid, Sultan al oștilor Turcești, aprigul Domnitor al Țării Românești, Mircea cel Bătrân:

„Eu? î-mi apăr sărăcia și, nevoile și neamul,
Și de-aceea tot ce mișcă'n țara asta, răul, ramul,
Mi-e prieten numai mie, iară fie dușman este;
Dușmănit vei fi de toate fără a prinde chiar de veste,
N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid,
Care nu se întorează de-a ta faimă Baiazid!”

(Mihail Eminescu Scris. 1-a)

Cât de luminoasă apare figura gigantică a Bisericii române ortodoxe în toată această luptă titanică împotriva încercării păgânismului turcesc de a arunca vâlul întunerecului, atât asupra conștiinței de creștin, cât și asupra aceleia de neam, de țară și de brazdă, nu numai în răsăritul Europei, ci și în apusul ei, unde creștinătatea, îmbrăcată în zale de aur, a pornit cruciade împotriva păgânismului, pentru alungarea lui din Europa și pentru eliberarea Sfântului Mormânt de sub stăpânirea lor, când Țările Românești, în unire cu biserica ortodoxă română, au luptat și au învins semeția turcească, apărând astfel porțile creștinătății din apus, la adăpostul cărora întreaga manifestare a spiritului omeneșc, Știința și Credința, s'au putut dezvolta în deplină libertate.

Acest zid de neîntremit, alcătuit de spiritul creștin ortodox al Țărilor Românești și de sentimentul curat al dragostei de țară, l-au făcut pe Papa dela Roma să-l numească pe Domnitorul Ștefan cel Mare al Moldovei, „Atlet al Creștinătății și apărător al civilizației”.

Creștinismul, și în speță ortodoxismul, este marea realizare spirituală, care ne leagă pe noi oamenii cu Cerul, care ne îndreaptă privirile către sferele înalte ale mântuirii, care încearcă, împreună cu cealaltă realitate a spiritului omeneșc, știința, cu tot angrenajul ei de lumină curată, să ne ridice sus, cât mai sus, către idealuri neîmplinite, către dreptatea și adevărurile absolute ale existenței noastre, spre desăvârșirea spirituală și buna orânduială materială a omenirii întregi, însetată până în adânc de pace launtrică, de pace în afară de ea și de înțelegere între toate popoarele, stăpânitoare și reprezentantele Ziditorului lumii pe acest pământ.

Popoarele acestei lumi, în lupta lor fără de sfârșit, în sângerările lor tragice, în deslănțuirea oarbă a patimilor rășboinice, în distrugerile semănate cu atâta înverșunare, ele nu caută altceva decât un nou echilibru sufletesc, o nouă pace a spiritelor, o nouă ridicare din materialism, o moralitate nouă și o simplificare a vieții materiale, pentru micșorarea suferinței în lume pentru nivelarea nedreptăților ce-au existat dealungul veacurilor între indivizi sau între națiuni, pentru înlăturarea

⁹⁾ F. Cayré, Précis de patrologie, t. I, Paris 1927 p. 1 și D. Ciurea, Problema începutului Evului Mediu occidental, în: Ethos, Iași, An. II, Nr. 3-4, Iulie—Decembrie, 1945, pp. 262—278.

exploatării omului de către om, pentru găsirea unei noi și cinstite balanțe în căutarea adevărilor și dreptății în lume, pentru a se da lumină din lumina științei și a credinței, tuturor acelorora ce s'au născut sub soare și au crescut pe acest pământ, tuturor acelorora ce nu asupresc, ci se luptă pentru dreptate, tuturor acelorora ce-au știut muri sau vor mai muri pentru idealuri cinstite, curate ca roua dimineții, tuturor acelorora ce vor încerc în viața lor să înlăture pentru totdeauna ura între oameni, dușmănia între neamuri și vor ajunge cu adevărat la realizarea înfrățirii popoarelor lumii.

Știința, ca și credința, împreună cu operele lor pline de măreție, la care mintea omenească a știut și a putut să le ridice, până la făurirea celor mai fericite instrumente de stăpânire a naturii, eșite din muncă încordată a laboratoarelor de știință ale lumii și a uzinelor, în care zi și noapte se consumă neîncetat energia și viața a milioane și milioane de slujitori ai muncii manuale și intelectuale, de martiri căzuți pe altarul științelor și a credințelor omenești, în care supraputerea Dumnezeirii cârmuește destinele, sunt singurele atribute ale spiritului omenească care vor ieși să conducă pașii omenești spre fericirea către care sufletul lor aleargă necontenit, ca și ciocârlița care se înalță în văzduhuri, sus, cât mai sus, în cântec de slavă adus Creatorului ei, pe firul de lumină al năzuințelor de depășire a propriei sale puteri, de apropiere cât mai mare de Ziditorul lumii, pentru a se contopi apoi cu zările și a dispărea către împlinirea chemărilor astrale.

Știința și credința sunt înfrățite în munca și în misiunea ce le este hărăzită de Cel de sus, de Atotputernicul, unul singur recunoscut de întreaga spiritualitate, a creștinismului — Dumnezeirea — pentru a contribui amândouă, ca o consecință logică a existenței lor prin om și pentru om, la orânduirea vieții aici pe pământ, cu respectarea tuturor cerințelor absolute de dreptate morală și socială, de adevăr, unul și nedespărțit, de iubirea aproapelui, acest fundament esențial al creștinismului, din care vor țâșni marile reforme sociale, economice și politice de mâine, iubire care s'a închis până acum ca o floare pe care o strânge frigul serii, dar nu se usucă, ci pălpăie încă în sufletele oamenilor, ca și licărul veșnic din candela vieții spirituale a omului, în fața căruia drumețul oboșit în căutarea zadarnică a adevărului în afară de el și de Dumnezeu, îngenuncha înșfârșit cu nmiliniță și-și regăsește cărarea luminată și „purificată de duhul marilor încercări, de tragicul marilor căderi și de desnădejdea marilor necuprinsuri“.

Știința și credința, rațiunea și spiritul, conduc pașii omului spre mântuire, dar ele trebuie purificate de focul sacru al marilor umilințe, izvor nesecat al înălțării.

Adevărul absolut, ori care ar fi știința care-l caută și ori care ar fi mintea cea omenească care aleargă însetată după el, nu poate fi decât unul singur, unic și suprem, supra natural, ce se poate însuși numai cu credința.

Tendința actuală însă a științei este îndreptată acum înspre studiul facultăților lăuntrice ale omului, înspre interiorizarea ultimelor născociri științifice și în așezarea lor în adevărata și singura lor lumină. Dar dincolo, pe cărările luminoase și calde ale veșniciei în sâmurile Dumnezeirii nu se poate pătrunde cu nici unul din mijloacele științifice omenești, după gigantice încercări de a-i stăpâni tainele firii.

Întru luminarea originii vieții și a secretelor ei, munca științei se găsește în prezent în cele mai nesigure bătăi de aripi pe care omul le îndeplinește pentru apropierea de azurul unui cer închis pentru veșnicie. Știința însă cu certitudinea hotarelor sale și nesiguranța stăpânirii adevărului absolut, trebuie să se resemneze în a deslega problema apariției și existenței omului, pentru că nu există nici măcar un om de știință, gânditor sau filosof, care să nu-și fi pus întrebări din ce în ce mai pline de îngrijorări în fața nemărginirii problemelor ce-l copleșesc cu greutatea lor, fără puțință de deslegare a tainelor.

Însuși Goethe, după înfrigurata sa luptă și goană după nemurire, în monumentală sa operă dramatică „Faust“, în care încerca să se măsoare cu divinitatea, înfrățindu-se în acest sens cu spiritul necuratului, la capătul ultim al vieții sale titanice, a exclamat în toată tragedia marilor sale frământări: „Ceeace știu acum este că nu știu nimic“ și a cerut, în ultimul sbor al spiritului său către eternitate: „Lumină, mai multă lumină“.

Mai multă lumină în viața spirituală a omului, mai multă întoarcere în lăuntrul nostru, în adâncurile noastre și în tainele ființei, în care icoana unei purificări desăvârșite ne îndeamnă mereu să ne îndreptăm privirile către marile infinituri spirituale, către absolutul necuprinzător și către viața veșnică a Dumnezeirii.

Ce cutremurătoare și măreață este această recunoașterea neputinței omenești în fața nemărginirii divine, către care cu mintea noastră îngustă nu ne putem apropia.

Fericitul Augustin, un alt titan al credinței și al gândirii omenești, încercând a pătrunde cu mintea-l de om tainele de nepătruns ale Dumnezeirii, după chinuitoare și tragice căderi ale neputinței, a plecat, cum spune legenda, să-și regăsească încrederea de sine, împăcarea, în contemplarea nemărginitului mării și întâlnind în cale un copil care scotea cu pumnii lui micuți apa din mare într-o gropiță făcută de el puțin mai departe și întrebându-l ce face, copilul i-a răspuns nevinovat: „vreau să golesc marea în această groapă“. Și, cutremurat de acest răspuns al încercării fără de izbândă a copilului, Sfântul Augustin a exclamat: „Doamne, iartă-mă, la fel sunt și eu ca și copilul de alături. Încerc și eu cu mintea mea mărginită să-ți pătrund nemărginirea Ta“.

La fel suntem și noi, la fel sunt și oamenii de știință care cred că se pot apropia de Dumnezeu cu altceva decât cu credința.

Căci în știință, ca și în credință, tainele sunt fără de sfârșit și astfel dacă tai o pădure

Începând dintr'un capăt al ei, cu cât vei tăia mai mulți copaci cu atât vor apărea sumedenie alții, iar câmpul în care se face tăierea se lărgeste din ce în ce mai mult. La descoperirea adevărurilor în știință și în credință, câmpul tainelor se lărgeste ia fel, din ce în ce mai mult, și nu ajungi nici când să crezi că ai terminat cu descoperirea lor. Din zi în zi, descoperirile și invențiunile minții și spiritul științific omenesc apar mai multe și mai felurite, dar niciodată nu vom putea ajunge la capăt și nici nu vom putea pătrunde până în cele mai ascunse cunte ale necunoscutului.

Existența Dumnezeirii nu o putem afirma că am descoperit-o prin mijloacele minții noastre, dar nici nu putem nega această existență.

Prin discuțiile savante și pline de filosofie, doi prieteni buni, în plimbările lor obișnuite în mijlocul naturii, în care găseau la fiecare pas mărturisiri ale puterii Dumnezeiești, de la foșnetul minunat al frunzelor din pădurea plină de taine, până la mireazma îmbătătoare a florilor din vălcele, se întrezeau unul ca să nege existența lui Dumnezeu, iar celălalt ca să-i afirme prezența lui drepturdeni. La capătul neînțelegerilor, întâlnind în drumul lor plin de liniște lăuntrică, pe un fiu al codrului înfrățit cu natură, care încercase de multe ori piscurile cele mai înalte ale munților dominatori peste zări și i-au luat drept arbitru al propriei lor neputințe și cel ce nega existența lui Dumnezeu, i s'a adresat: „Copile, îți voi da un ban dacă îmi vei putea spure unde există Dumnezeu“. Copilul, privindu-l de de jos drept în ochii lui îndoielnici, i-a răspuns sigur de sine: „Eu îți voi da două bătăie, doi bani și să-mi spui unde nu există Dumnezeu“.

(Va urma) **Ing. chim. Atanasiu Gheorghe**

RECENSIE

Calendarul Românului

— pe anul 1948 —

Impovărat de ani, *Calendarul Românului* vine și în anul acesta să se așeze în altarele bisericilor eparhiei, la locul de cinste din casa Românului bănățean — uneori legat cu ață și așezat pe perete lângă fotografii — și pe masa cărturarului.

El aduce cu sine o luptă câștigată și o biruință mărturisită. Acestea sunt scrise modest sub anul viețuirii 1948 prin cuvântul și numărul „Anul LX-lea“

Șasezeci ani de mărturisire a lui Hristos; șasezeci ani de orientare în crugul vremurilor; șasezeci ani de invitare la sărbătoririle Domnului nostru Isus Hristos; șasezeci ani de îndemn la respectare a zilei de odihnă așezată de Creator.

Apoi 60 ani de luminare a poporului și încurajare a preotului.

Iată lupta câștigată și biruința asigurată. Calendarul Românului este cartea cea mai iubită de sateanul nostru și așa se explică faptul că după ieșire din mersul vremurilor este așezat cu multă grijă în colecție.

El (*Calendarul Românului*) trimite pe satean în casa Domnului, cu plugul în ogor, cu coasa în livadă, cu vetele la munte și cu lăzile în grădinile de fructe.

Il iubește Românul, căci el niciodată nu i-a vorbit de învrăbire, ci sfătuindu-l în toate cele trupești și sufitești i-a îndemnat la înfrățire și „pace“ despre care vorbesc toate sărbătorile.

Cinste și prețuire pentru toate acestea ostenitorilor lui *redactari și colaboratori*.

Datorită ostenelii și priceperii redactorului lui de azi *Păr. Prot. Dr. Marcu Bănescu*, consilier referent, *Calendarul Românului*, pe linia aceleiași tradiții a apărut pe anul 1948.

Studiat, el apare ca un complex, purtându-ne cu gândul dela facerea lumii până la preocupările actualității.

Se ocupă de omul întreg suflet și trup, adresându-se fiecărei părți cu leacurile ei. Așa sufletului îi arată timpul de rugăciune și-i dă sfatul de postire conducându-l spre cer, iar cuprinsul său îi aduce hrană spirituală și umor sănătos. Trupului îi arată cum să stăpânească pământul și să câștige hrana mai bine și să se ferească de dușmanii săi cu ajutorul leacurilor spirituale și materiale.

Făcând un tablou rezumativ nominal al ortodoxiei românești de azi, insistă asupra prezentării compacte a eparhiei noastre.

Sbuciumul și biruințele Caransebeșului le invocă seria episcopilor după restaurare dela fericitul episcop *Ioan Popasu 1865* până la *P. S. Sa Păr. Episcop Veniamin de azi*.

Fiecare comună este trecută cu numărul sufletelor, poșta exactă, distanța de gară, rumele preotului, cântărețului și a întregului corp dactitic, deci înfrățite Biserica și Școala.

Partea literară o deschide poezia simbolică a preotului bănățean *G. (Gheorghe) B. (Alteanu)* din prilejul împlinirii a 60 ani a calendarului.

Imediat se situează strigătul Mântuitorului „*Veniți la Mine!*“ dela care chemare pornind *Păr. Prot. Dr. Iacob Crețiu*, consilier eparhial, pe baza experienței, constatând vina și dând metoda, în cuvinte calde îndeamnă la cercetarea bisericii.

Pr. Tr. Constantin arată minunile Maicii Domnului în războiul abia trecut.

Prot. P. Toma, face cronica vizitațiilor canonice din 1947.

Prot. G. Cotoșman, ne prezintă pe vizionarul luptător bănățean *Eftimie Murgu* la 1848, iar aportul preoțimii la înfrățirile revoluției din acest an îl descrie *Prof. V. Turcan*,

Prot. Dr. M. Bănescu, luând sub unghiul de vedere muncitorul stânenar, în formă de poveste captivantă îndeamnă muncitorimea la cetirea sf. Scripturi.

Figura protop. răp. T. Oprea al Vârșetului o conturează *Prot. Dr. I. Crețiu*, iar a legendarului general al lui Mihai Viteazul, Baba Navac, *Păr. D. Blidariu*.

Preocupările și realizările economice ale prezentului le evidențiază *Diac. A. Adam*.

La partea veselă contribuie *Păr. I. Racoveanu* și *Păr. I. Săbăilă*, care ne povestește hazliu o întâmplare devenită după 60 ani snoavă.

Urmează apoi cronică anului 1947, sfaturi pentru îngrijirea sănătății omului, animalelor și pomilor.

Calendarul se încheie cu poezia țaranului — poet *N. Țacu* adresată anului 1948 și consemnarea târgurilor din Banat și Transilvania.

Intregul calendar este presărat în mod armonios cu înțelepte și creștinești poezi semnate de harnicul și cunoscutul poet din Topleț *G. B.*

Cu notă duioasă semnează două poezii *I. Mihuța* iar cântece bănățene au făcut țaranii *S. Domăneanșu*, *N. Țacu* și *G. Boată*.

Ajuns la sfârșitul calendarului, oricine va spune ca mine că-i frumos și redactorului împreună cu colaboratorilor li-se cuvine laudă și mulțumire din partea Românului cetor căruia îi este adresat.

Simbolică este întâmplarea că acum la împlinirea a celor 60 ani de apariție a calendarului, anul este mai mare cu o zi; așa dorim și calendarului nostru să treacă regulat peste mult mai mulți de 60 ani.

Prețul lui face 100 Lei, și se recomandă spre grăbită cumpărare, căci nu sunt multe exemplare.

Ilie Câmpianu

INFORMAȚII

I. Prea Sf. Sa Patriarhul Nicodim, reînșănătoșindu-se, s'a reîntors după 4 luni dela Mănăstirea Neanițu la reședința Sa din București.

Alegeri episcopale. Congresul Național bisericesc în zilele de 19—21 Nov. a. c. a ales: pe Arh. Iustinian Marina Vasluiuanul de Mitropolit al Moldovei; pe arhim. Franciscan Marin de arhiepiscop al Craiovei și pe prot. Sebastian Rusan de episcop al Maramureșului.

Congresul Național Bisericesc, convocat în sesiune extraordinară, în ședințele din ziua de 18 Nov. a. c. sub presiunea I. P. Sf. Sale Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, a ratificat delegații aleși de adunările eparhiale în Congres și a ales Consiliul Central bisericesc.

Sfântul Sinod întrunit în zilele de 19—21 Nov. a. c. a ratificat alegerile de ierarhi dela Iași, Craiova și Maramurăș, făcute de Marele Colegiu electoral. Între altele a aprobat ridicarea la rangul de arhimandrit a protosincelului Lucaci dela mănăstirea Hodoș Bodrog din episcopia Aradului, a respins cererea diaconului Iosif E. Năghiu, de a fi primit în clerul ortodox, fiind caterisit; a încredințat o comisiune în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul Dr. Nicolae Popoviciu al Orăștii cu pregătirea referatelor pentru conferința panortodoxă ce se va ține în anul 1948 la Moscova și a rezolvit chestiuni curente.

În ziua de 22 Octomvrie 1947 s'a ținut ședința de constituire a Comitetului Soc. de Lec. „Ioan Popasu” dela Academia noastră teologică și s'a ales următorul Comitet:

Președinte de onoare	Păr. Prof. Diacon N. Corneanu
Președinte activ	Berzescu Atanasie stud. a IV
Secretar general	Cioarei Moise
Secretar II	Baleanu Ioan
Casier	Borcan Octavian
Bibliotecar I	Magheți Lazăr
Bibliotecar II	Șandru N.
Dirijor cor I	Gheju Cornel
Dirijor cor II	Voin Nicolae
Cenzor	Zaharia I.

În ziua de Duminică 30 Noemvrie 1947, studenții Academiei Teologice din Caransebeș, constituiți în Societatea de Lectură „Ioan Popasu” au comemorat figura marelui *Mitropolit Andrei Baron de Șaguna*. La orele 11 a. m. s'a oficiat parastas în Catedrala ort. rom. din Caransebeș întru pomenirea marelui Ierarh. După parastas toți membrii soc. de lectură s'au deplasat în sala festivă a Academiei, unde, sub arhieriasca patronare a P. S. S. Episcopului Veniamin, înconjurat de clerul Consiliului Eparhial, Corpul profesoral al Academiei și a Dlui Dr. Corneanu, președinte al Astei din localitate, precum și a Păr. Noaghia, prof. pens. s'a desfășurat următorul program:

1. „Pre Stăpânul” executat de Corul Societății de Lectură condus de stud. C. Gheju, anul III
2. Dl. Atanasie Berzescu, președintele activ al societății rostește cuvântul de deschidere.
3. „Vânzarea lui Iudă” cor.
4. Păr. Prof. Diacon N. Corneanu președ. de on. al Soc. de Lect. a conferențiat despre „Contribuția Bănățenilor la — Statutul Organic — al lui Șoguna”.
5. „Corul corăbierilor”.
6. „Iisus pe Cruce” poezie de Voiculescu, recitată de Șandru N. anul II.
7. P. S. S. Episcopul Veniamin de încheiere îndeamnă studenții de a urma pilda marelui Ierarh sârbătorit.
8. Programul se încheie cu imnul liturgic „Pre tine”.

Dl. A. V. Joli a fost numit guvernator al Băncii Naționale Române în locul Dlui prof. Tiberiu Moșoiu demisionat.

O faptă creștinească. Într-una din nopțile lunii Noemvrie credinciosul Ioan Davidescu din loc venind dela gară, după el s'a luat și a mers până în curtea casei un porc gras de cca 180 kg. răstăcit în întuneric.

Dimineața a făcut anunț și i-s'a descoperit proprietarul Gh. Guia din loc.

Facem acest anunț, ca toți credincioșii apreciind după cuviință fapta creștinească să se roage lui Dumnezeu pentru odihna sufletului său și să dea mângăiere înlăcrămatei sale familii, căci în 3 Dec. a. c. a căzut sub tren pierzându-și Piciorul stâng din șold, iar în 7 Dec. a. c. a fost înmormântat.

Organizația Națiunilor Unite a decis împărțirea Palestinei în două state: evreesc și arab, cu Ierusalimul oraș liber.

În Franța și Italia grevele au luat proporții mari care paralizază lucrul în multe compartimente ale vieții.

Se aduce la cunoștință C. Preoți cari vin la Centru, începând cu ziua de 7 Decemvrie 1947 le s'a la dispoziție, la Consiliul eparhial, „Sala preoților” încălzită și înzestrată cu mobilier și lingerie pentru dormit.

Prețul pentru o noapte și zi (24 ore) este de 80 (optzeci) Lei, din cari se plătește femeia de serviciu, spălatul, luminaul, etc.

Cucernica noastră preoțime este rugată în interesul tuturor ca prin danii să completeze lipsurile acestei camere de covoare etc.

PARTEA OFICIALĂ

Circulară

No. 5042 B/1947

Se aduce la cunoștință Clerului și poporului din eparhia ort. rom. a Caransebeșului, că preotul Victor Iclozan senior din Mâtnicul Mic, în baza art. 4 lit. g. și art. 56 din Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești ale Bis. ort. rom., a fost oprit total dela săvârșirea lucrărilor sfinte, pe timp de 30 zile, pentru faptul că, deși suspendat dela oficiu și beneficiu, a continuat săvârșirea serviciilor în parohie, refuzând a preda Oficiul și parohia administratorului parohial încre-

dințat de autoritatea sa bisericească. Orice abatere dela acest ordin, ni se va aduce la cunoștință

Caransebeș, din șed. cons. eparhial, ținută în 4 Decemvrie 1947.

Consiliul eparhial.

CONCURSE

În baza decisului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 4292 B. 1947, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană, pentru ocuparea postului de paroh din parohia **Sâlha de casa II-a**, protopresbiteratul Lugoșului, devenită vacantă prin transferarea preotului Victor Popovici, în următoarele condițiuni:

a. BENEFICII:

1. Casa parohială, împreună cu intravilanul ei în suprafață de 800 st. □ și grădina suplimentară în suprafață de 675 st. □

2. Sesiunea parohială, în suprafață de 30 jugăre după Cartea Funduară din cari 27 jugăre teren arabil și 3 jug. prundiș nisipos necultivabil.

3. Venitele stolare uzitate.

b). INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate obligațiunile preoțești, a predica regulat în Duminici și sărbători și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele către stat, județ sau comună, cad în sarcina noului ales preot.

Cei ce doresc să candideze la acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cuvenită, precum și binecuvântarea P. S. Sale Episcopului diecezan, își vor înainta cererile adresate Consiliului parohial din parohia Sâlha, prin Prea Onor. Oficiu protopresbiter al Lugoșului.

Deasemenea, candidații se vor prezenta pe lângă prealabila incuviințare a Prea Onor. Protopresbiter, într-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în tipic, oratorie și cântare, însă nicidecum în ziua alegerii.

Sâlha, din ședința consiliului parohial, ținută la 9 Noemvrie, 1947.

Președinte;

Pr. B. Turcan
adm. parohial — girant.

Jeberean Nicolae
notar

Nr. 790/1947.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Lugoș, la 9 Noemvrie 1947.

protopresbiter
Dr. Aurel Mihaiescu

Nr. 4801/1947.

Acest concurs se publică, cu aceea că în baza aliniatului ultim al §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza Decisului Consistorial dată 3 Martie 1924 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B, ridicat și la valoare de concluz sinodal, cu concluzul Nr. protoc. 33 ex. 1914, precum și avându-se în vedere decesiuinea P. Ven. Consistoriu mitropolitan Nr 358/1928 din 13 Noembrie 1938 -- se anunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este parte legială și integrantă a dotațiunii prepeștești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 13 Noembrie 1947. 2—2

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent
Prot. Dr. M. Bănescu

În urma pensionării preotului Ioan Coșariu, în baza decisului Ven. Cons. eparhial Nr. 4912 B, 1946, se publică concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh, la parohia de cl. III din **Ilova**, protopopiatul Caransebeș.

a) **BENEFICI:**

1. Sesiunea parohială în extensiune de 31 jug. 683 st. □ arabii și fânaș.
2. Casă parohială și grădină, cum se află în natură.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Birul parohial uzitat.

b) **INDATORIRI:**

Preotul ales, va plăti impozitele legale către stat și comună, a îndeplini toate datorințele preotești și pastorale: a predica Duminica și în sărbători și a catehiza în școala primară, fără remunerațiune.

Doritorii, de a ocupa acest post, având calificajia recerută și bine cuvântarea P. S. S. D. Episcop să-și înainteze cererile, adresate Consiliului parohial, prin P. On. Of. protopopesc din Caransebeș — prezentându-se în afară de ziua alegerii — în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. Biserica spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare.

Ilova din ședința consiliului parohial, ținută la 5 Octomvrie 1947.

Președinte:
Ioan Coșariu
preot

Notar:
Bulac
înv. dir.

Nr. 312/1947

În conțelegere cu oficiul protopopesc al Caransebeșului.

Caransebeș la 12 Octomvrie 1947.

Isaia Suru
Protopop

2—2

PARCHETUL TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ JUDEȚUL SEVERIN

Dos. No. 2425/1947

Noi, Prim Procuror al Parchetului Tribunalului Caransebeș.

Văzând cererea făcută de dl. Paia Filip dom. în com. Jupa județul Severin, prin care cere reconstituirea actului său de căsătorie cu Dna. Ecaterina Tibuliov născută în anul 1898, 20 Noembrie, din părinții Doroftei și Tițiana, căsătorie făcută în fața Ofșterului de stare civilă, din Tighina la 15 Septemvrie 1919.

Susnumitul petent este născut în orașul Tighina în ziua de 8 Ianuarie 1898, din părinții Clemente și Alexandra.

Actul solicitat a fost pierdut cu ocazia evacuării din anul 1940.

Văzând dispozițiunile art. 3 din legea privitoare la modul de dovedire a actelor de stare civilă, a celor refugiați din Basarabia și Bucovina de Nord.

Invităm ori ce persoană care deține un extras sau alte înscrisuri privitoare la actul de mai sus, precum și ori ce autoritate să le depună neîntârziat la Grefa Tribunalului Caransebeș.

Totodată invităm pe orice persoană care cunoaște pe petiționar, să se prezinte de îndată la acest Parchet, pentru a arăta în scris datele ce le posedă cu privire la starea civilă a celui ce a cerut reconstituirea actului.

Procuror-șef
M. Bărbier

PARCHETUL TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ JUDEȚUL SEVERIN

Dos. No. 2426/1947

Noi, Prim Procuror al Parchetului Tribunalului Caransebeș.

Văzând cererea făcută de Dl. Paia Filip domiciliat în com. Jupa Județul Severin prin care cere reconstituirea actului său de naștere, fiind născut în orașul Tighina județul Tighina, în ziua de 8 Ianuarie 1898, din părinții Clemente și Alexandra, actualamente decedați, act de naștere pe care l-a pierdut cu ocazia evacuării din anul 1940.

Văzând dispozițiunile art. 3 din legea privitoare la modul de dovedire a actelor de stare civilă, a celor refugiați din Basarabia și Bucovina de Nord.

Invităm ori ce persoană care deține un extras sau alte înscrisuri privitoare la actul de mai sus, precum și ori ce autoritate să le depună neîntârziat la Grefa Tribunalului Caransebeș.

Totodată invităm pe orice persoană care recunoaște pe petiționar, să se prezinte de îndată la acest Parchet pentru a arăta în scris datele ce le posedă cu privire la starea civilă a celui ce a cerut reconstituirea actului.

Procuror-șef
M. Bărbier